

maixxa

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA (M.S.C.)

CEDOC
FONS
A. VILADOT

PORTUGAL, 25-ABRIL 1974:

UN ALTRE FEIXISME ENDERROCAT!!

ANY VIII Nº 2

MAIG 1974

UAB

1 Memòria de la UAB

UN PAS ENDAVANT EN L'ARTICULACIÓ DE L'ALTERNATIVA DEMOCRÀTICA: IMPORTANT REUNIÓ DE FORCES POLÍTiques BASQUES I CATALANES.

text del comunicat conjunt C.C.F.P.C. - organitzacions del govern basc

A mesura que les temptatives continuïstes del franquisme s'esgoten, topant amb el buit més total dins l'opinió pública de l'Estat espanyol, es perfila amb més i més urgència la necessitat de que totes les forces obreres i democràtiques dels pobles de l'Estat espanyol, coordinin els seus esforços i s'uneixin al voltant d'una alternativa de ruptura democràtica, que acabi amb la dictadura i restauri les llibertats polítiques, sindicals i nacionals.

La Comissió coordinadora de forces polítiques de Catalunya desenvolupa una tasca per severant en la recerca d'aquest acord democràtic peninsular. Manté contactes permanents amb plataformes de coordinació de tots els països de l'Estat espanyol. Les possibilitats de consecució d'un acord general de les forces obreres, populars i democràtiques s'incrementen en aquest període de crisi del continuïsm franquista.

Un acord general per les llibertats haurà de comportar l'exigència de que acabi la dictadura, siguin restablertes les llibertats fonamentals i sigui el poble el qui, democràticament, en llibertat i en responsabilitat, decideixi el seu futur i estableixi el marc polític en que aquest futur haurà de desenvolupar-se.

La qüestió de les llibertats nacionals per al nostre país català, per a Euzkadi i per a Galícia, així com la qüestió general de l'autonomia de les regions espanyoles, juga en aquest contexte un paper d'una importància política primordial. Més de trenta anys de centralisme esterilitzador, de negació sistemàtica de les realitats multinacionals de l'Estat espanyol, fan que la qüestió nacionalitària i la qüestió dels estatuts autonòmics passin als primers plans de l'escenari del nostre futur immediat.

En aquesta perspectiva, l'acord establert entre la CCFPC i les organitzacions del Govern d'Euzkadi adquireix unes dimensions

importantes. Es un acord concret, que garanteix un paper primordial a la qüestió de les llibertats catalanes i basques en el marc de la ruptura democràtica enfront del franquisme moribund. Es un acord que obre àmplies possibilitats d'aprofundiment i de desenvolupament. •

EL COMUNICAT

La Comissió coordinadora de forces polítiques de Catalunya i les organitzacions enquadrades en el Govern d'Euzkadi, davant la possibilitat d'un acord general amb altres forces de l'Estat espanyol, en relació amb els drets de Catalunya i d'Euzkadi, convenen que, previamment a la formulació de tot possible acord, es consultaran amb el propòsit de concertar una postura comú.

Catalunya i Euzkadi, 15 d'abril 1974

NO A MÉS PENES DE MORT!!

Malgrat els esforços del govern per a desmobilitzar a l'opinió enfront de la qüestió de la pena de mort, la possibilitat de que en un futur pròxim siguin dictades noves condemnes a la pena capital contra combatents revolucionaris es ben real. Concretament, és possible que quatre membres del FRAP, acusats dels fets del passat 1 de Maig a Madrid, així com Oriol Solé, acusat de pertànyer al MIL, siguin condemnats a mort.

No hem de baixar la guàrdia en aquesta qüestió. Com assenyalava recentment un document del comitè de Barcelona de la nostra organització, "la millor i més efectiva venjança per l'assassinat de Salvador Puig Antich ha de ser l'impedir aquestes cinc penes de mort i aconseguir l'abolició d'aquesta bàrbara costum, residu feudal que tant ha servit al feixisme espanyol".

la desbandada

En definitiva, el senyor Girón de Velasco té raó. Des del seu confortable retir de la costa de Màlaga, el vell fa langista, milionari i ex-ministre, s'ha despenjat amb un atac furibund contra les audàcies aperturistes. Ha denunciats les "maniobres sinuoses", la presència de "sectaris introduïts dins del Règim" que "encerclen impunement" al cap del govern. I ha afirmat, rotund, que no pot tolerar-se per més temps una situació tal que dins del mateix franquisme s'està treballant per a la destrucció del règim.

La premsa ha criticat a Girón, quasi unànimement. Ha ironitzat sobre la seva retòrica, ampul·losa i demagògica, i sobre el caràcter retrògrad de la seva ira i de les solucions que proposa.

Essent tot això cert, cal constatar, però, que el senyor Girón té raó quan descriu, amb tints dramàtics, la situació interior del franquisme.

En el règim comença a produir-se, en efecte, la desbandada. No pas d'una manera espectacular, però sí clara i irreversible. Ha començat la fase dels canvis de jaqueta, la etapa de la conspiració i del maniobrerisme actius dels qui veuen que el vaixell fa aigua, i volen salvar-se, sigui com sigui. El fenomen comença; anirà, sens dubte ampliant-se. I amb ell, les tensions i els enfrontaments interfranquistes.

Allò que resulta més característic del moment actual del franquisme és el fet que no li resulta possible cap sortida: ni l'aperturisme, ni l'inmobilitisme o el retorn al passat. És una situació que té molts punts de contacte amb les postrimeries del post-salazarisme. Es comprèn, així, que passatistes, inmo-

bilistes o aperturistes, els homes del règim se sentin nerviosos i es descobreixin, al ritme que els hi marca el seu oportunisme i el seu instint de conservació, un passat de demòcrates de tota la vida.

I es comprèn també que el govern d'Arias actui d'una manera incoherent, limitant-se a una mera gestió policíaca i a una política on alternen les cessions i les reaccions crispades.

Aquest impasse del règim porta a unes situacions paradoxals que, si no fos per la gravetat del afer, prendrien connotacions francament divertides.

La premsa, per exemple, ha saludat amb entusiasme l'establiment de les llibertats democràtiques a Portugal. Les comparacions obertes amb la situació espanyola no han mancat. Ningú, dins del règim, s'ha aixecat en defensa del salazarisme (el règim germà -o millor dit, bessó-, durant tants anys). S'imposa, en el terreny del "quart poder", una situació d'aperturisme de cessió, en el sentit que el govern, pres en l'engranatge d'un aperturisme de ficció, no pot fer marxa enrera davant les bretxes obertes per la crítica i la protesta del poble.

Al mateix temps, la repressió continua i s'amplia. En el que va d'any, més de mil processos polítics han estat oberts al Tribunal d'Ordre Públic. Processos inútils, que no deturen res, que no impedeixen res. El moviment d'unitat es desenvolupa en tots els sectors obrers i populars, a l'entorn de l'exigència comú de les llibertats polítiques, sindicals i nacionals.

Un règim que comença la desbandada; un moviment democràtic i revolucionari que s'aglutina i s'amplia, malgrat els cops rebuts, malgrat retrocessos momentanis que no deturen l'acceleració del procés unitari. Mai com ara, la perspectiva de l'acabament de la dictadura havia estat tant a l'abast. Mai com ara, havien estat tant grans les responsabilitats de les forces obreres, revolucionàries i democràtiques.

3.abril.1974:

ANIVERSARI DE L'ASSASSINAT DE MANUEL FERNANDEZ MARQUEZ.

El dia 3 d'aquest mes va fer un any de l'assassinat de M. Fernández Márquez, obrer de la Tèrmica de Sant Adrià, que quan junt amb els seus companys reivindicaven unes millores salarials i socials, va ser abatut per les bales de la policia.

Recordem que aquest fet va provocar una de les lluites obreres de masses més importants a Catalunya. Van ser centenars les empreses i milers i milers els treballadors que es mobilitzaren en repulsa d'aquell nou crim de la dictadura.

Recentment es va celebrar el judici de 4 obrers de la Tèrmica, tres dels quals encara eren a la presó des de l'any passat. Se'ls va condemnar a 4 anys (M. Pérez Ezquerria) i a 1 any (F. Lozano Revuelto, Ll. Farrero Rodes i M. Moreno Rider). Condemnats en venjança per la gran mobilització solidària del poble de Catalunya.

M. Pérez Ezquerria, dirigent de la lluita de la Tèrmica, el dia 6 d'abril ha tingut al T.O.P. la vista de dos judicis pendents - un dels quals pels fets de Sant Adrià-, de manant-li en total deu anys de presó. Hem de treure a Manuel Pérez Ezquerria de la presó!

Recents -dels dies 1 i 3 d'aquest mes- són els actes i accions commemorant la mort de Manuel Fernández Márquez. El diumenge, al voltant d'un miler de persones es reuniren, junt amb la vídua i la mare del treballador, a l'església de Pomar de Badalona, i posteriorment, d'una manera emotiva i silenciosa, es va marxar fins al cementiri, on es dipositaren centenars de clavells vermells i corones de flors damunt la tomba de Manuel Fernández.

Tot això, en mig d'un aparatós desplegament policíac, que donà la nota opressiva al acte.

Ara, quan la repressió no sols no disminueix, sinó que s'intensifica i es "perfecciona", nosaltres hem d'incrementar la lluita antirrepressiva i solidària. Hem d'aturar la repressió. Hem d'impedir nous assassinats. Recordant a Manuel Fernández Márquez, recordant la gran lluita de la Tèrmica, hem d'exigir la llibertat de Manolo Pérez Ezquerria.

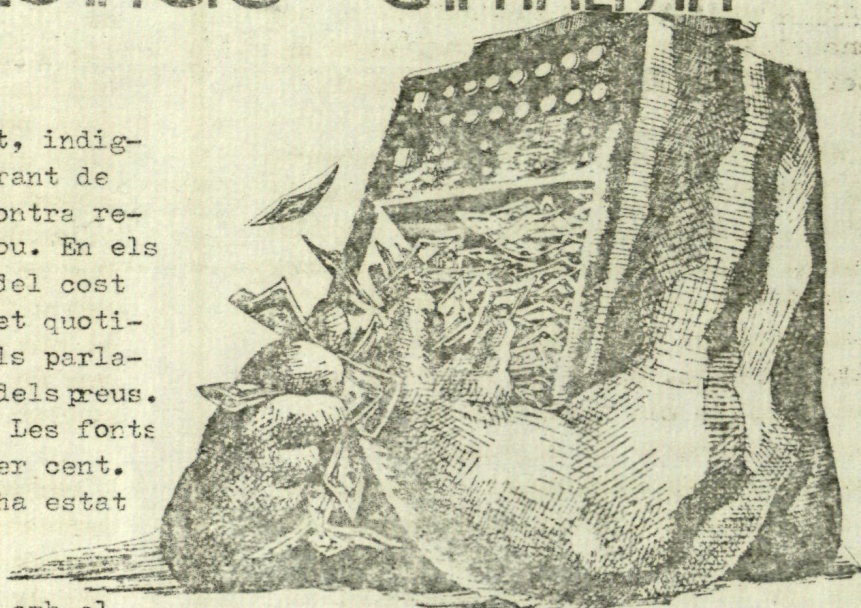
Hi ha companys -molts companys-, obrers, demòcrates, revolucionaris, a la presó, condemnats a penes brutals, de desenes d'anys.

Els confien en tots nosaltres -en l'esforç i la lluita de les masses- per recobrar la llibertat. No els defraudem!!

UAB
Hemeroteca General
CEDOC

INFLACIÓ : EXPLOTACIÓ CAPITALISTA

Aquests darrers mesos estem veient, indignats, com els preus s'estan disparant de nou, com en una mena de carrera contra rellotge. Aquest no és un fenomen nou. En els darrers anys, l'augment constant del cost de la vida s'ha convertit en un fet quotidià. L'any 1972, les fonts oficials parlaren d'un 11 per cent d'increment dels preus. L'any passat, d'un 14,3 per cent. Les fonts "serioses" no oficials, d'un 20 per cent. I la gent del carrer juraria que ha estat de l'ordre d'un 30 per cent.

Però tot això no és res comparant amb el que està passant aquest any. La gasolina ja ha pujat dues vegades i se n'espera una altra; 1 pta. els diaris; un 15 per cent el cafè, igual el blat; un 16 per cent l'electricitat; un 17 per cent el gas ciutat; un 20 per cent els autobusos; un 10 per cent els productes siderúrgics; el ciment, del 25 al 40 per cent; etc. Pel que fa als preus del mercat, un estudi comparatiu ens revela que entre l'abril del 74 i l'abril del 73, la manutenció diària s'ha encarit com a mínim un 22 per cent. Heus ací la comparació establerta pel diari "Tele-expres", el dia 18 d'abril:

DESAYUNO			
	Precio 1973	Precio 1974	
Leche	12.66	15.53	
Huevos	38.08	51.78	
Café	113.—	136.—	
ALMUERZO			
Fideos	23.57	30.29	
Carne	149.—	185.—	
Tomate	27.95	28.70	
Plátanos	25.49	29.57	
CENA			
Coliflor	14.42	17.63	
Pescadilla	35.68	43.97	
Naranjas	8.63	9.68	
Pan	16.63	19.57	
	465.84	567.70	

I això no és més que el començament! Molts dels increments actuals (gasolina, electricitat, productes siderúrgics, etc.) repercuteixen en molts altres productes. Després, la roda tornarà a començar... i els productes aniran augmentant de nou.

Els medis oficials parlen ja d'un 15 per cent d'augment del cost de la vida per a 1974; altres parlen ja d'un 20 per cent. I tot just som al mes d'abril!

la famosa inflació

Inflació: una paraula que s'ha convertit en un mot màgic, que tot ho explica, però que no aclareix res. Sí, és un desequilibri entre l'oferta i la demanda. Els capitalistes ens ho presenten com un fet aïllat de les qüestions socio-polítiques. Un fet inevitable, que es presenta involuntàriament. Això és fals: la inflació es una resultant de la política dels capitalistes.

A l'Estat espanyol, una raó secular de la inflació és la manca de canvis estructurals necessaris en l'economia: la manca d'una reforma agrària que impedeix als productes agrícoles adequar-se a les necessitats del país, encarint-los constantment; una estructura industrial anàrquica i desequilibrada, insuficient per a garantir, sense traumes, un procés de desenvolupament; uns canals de comercialització especulatiu, al servei de la corrupció; una política del sòl que ha permès que l'edificació de vivendes (quelcom bàsic en les condicions de vida del poble) restés subjecta a la més descarada especulació, etc.

I tot això, no són fets "naturals". Són el fruit d'una política franquista al ser vei dels interessos dels capitalistes en general i de l'oligarquia en especial.

El mateix podríem dir a nivell internacional. S'han encarit les matèries primes (i amb elles, seguint la roda, molts productes que el capitalisme espanyol ha d'importar). Però una de les raons bàsiques d'aquest encariment (del petroli, del sucre, de l'oli de soja, etc.) no és altre que la lluita entre els imperialistes per a controlar les fonts de matèries primes. Aconseguir-les és aconseguir l'hegemonia i amb ella la possibilitat d'obtenir més beneficis. Darrera de cada augment del preu de les matèries primes sempre hi ha algú (trusts, grans companyies, etc.) que es posa les botes.

Es cert, doncs, que la inflació que patim té unes explicacions estructurals i unes altres que resulten de la situació internacional. Però ni de lluny pot això explicar l'anarquia dels preus que s'està produint a l'Estat espanyol.

els objectius de l'oligarquia

Aquests darrers anys, la política del capitalisme espanyol ha estat orientada a aconseguir el creixement econòmic del país. Avui se'ns continua dient que cal impulsar aquest creixement, que el país no pot deturar-se en el camí emprès. Però, qui paga aquest creixement? I, qui és queda amb els seus beneficis?

En un sistema capitalista com el nostre, creixement econòmic significa augmentar contínuament les inversions. Però els capitalistes sols inverteixen quan sel's hi garanteix que treuran uns beneficis apetitosos. Pel capitalista, aquesta és una qüestió fonamental. I en una situació de crisi econòmica costa molt més garantir el nivell de profits en l'activitat capitalista. L'oligarquia espanyola, en els darrers anys, s'havia acostumat a obtenir una renadabilitat molt elevada en les se-

ves inversions (recordem que en el 72 i el 73, anys de forta inflació, els monopolis i les grans empreses espanyoles han obtingut uns beneficis extraordinaris). Avui per avui, el capitalisme espanyol no està disposat a veure disminuir la seva acumulació de capital. En moment de dificultats, no importa que la majoria del poble ho passi malament. Quan les coses estan difícils, quan el futur no es veu clar, el que cal és trobar un mitjà ràpid i segur de guanyar diners. ¿I quin altre de millor i més ràpid que augmentar els preus?

L'excusa la tenen a punt: la inflació internacional, l'augment del preu de les matèries primes, del petroli. L'argument, també està a punt: "no podem deturar el procés de creixement de l'economia espanyola". I l'estratègia, també: llibertinatge dels preus, que no hi hagi cap obstacle. La diferència entre l'augment dels preus i l'augment dels costos és la font del profit capitalista.

el govern arias: un instrument

Per a satisfer els seus interessos, el capitalisme té un instrument: l'Estat. Actualment, és el govern Arias l'encarregat d'adequar aquest instrument. Però la situació no permet gaires alternatives, i la política que se segueix és la deixar fer els capitalistes.

Les mesures preses el 30 de novembre del 73 pel govern Carrero ja seguien aquesta tònica: facilitar l'inversió i bloquejar els salaris i els preus. El resultat és seriosament escandalós. Dels preus ja no cal parlar-ne. Els salaris han pujat en alguns casos, però ja veurem com. D'altra banda, la inversió està disminuint per moments. Per què? Perquè l'anarquia de la política econòmica del govern inquieta als empresaris, que no es volen arriscar a fer inversions a mig i llarg plaç. En aquests moments, només interessen les inversions especulatives, de rendabilitat a curt plaç, que només estan a l'abast de la minoria més potent del capitalisme.

El govern Arias ha posat en marxa noves mesures el passat mes de març. Segons el govern, l'afer preus i salaris ja està bé; el que cal és substituir a l'iniciativa privada en la tasca de potenciar l'economia; han decidit així passar a un pressupost deficitari (gastar més del que esperen recaptar) mitjançant crèdits extraordinaris i augment en les inversions públiques.

Mentres altres països europeus han preferit aplicar mesures estabilitzadores a l'economia i utilitzar el pressupost (amb superàvit) com a arma per a frenar una expansió econòmica que en les actuals circumstàncies porta sense remei a la recessió, el govern Arias ha fet tot el contrari i a més d'una manera caòtica: decretar, per exemple, augments de preus sense analitzar mínimament les repercussions (el cas del gas-oil pels pescadors, que van tenir que baixar a la meitat del preu que una setmana abans havien decretat és un cas simptomàtic), deixar que molts preus pugin sense límit, etc.

El govern sap el paper que ha de jugar. La inflació, com la repressió, no són casuals. Servir els interessos del capitalisme vol a dir anar contra els interessos del poble.

La repressió és l'únic instrument viable per a facilitar la seva política. I Arias, en el seu discurs programàtic, parlà encertadament de "repressió preventiva", doncs sabia que si no es llençava per aquesta via la justa reacció del poble treballador i les reivindicacions populars el desbordarien d'immediat. Cal veure si, malgrat aquesta prevenció repressiva, el desbordament no es produeix també.

Inflació = explotació

El mecanisme és clar: augmenten els preus de les matèries primes; això justifica l'augment dels productes bàsics o primaris de l'indústria i del camp, que repercuteixen en els preus dels productes alimentaris i de primera necessitat. Però !Heus ací el miracle! no pugen tots els costos, sino sols una part d'ells, i en canvi els preus pugen en un tant per cent igual o superior al de l'augment de només una part dels costos!

En la situació d'anarquia existent, la burgesia s'aprofita i com que pot anar passant la pilota, va augmentant els preus en tot

allò que pot. Però quan la pilota arriba al poble, al treballador, aquest ja no la pot passar i és qui paga. És en aquest moment que la repressió juga el seu paper: cal evitar que els treballadors protestin davant d'aquesta injustícia.

Si això és clar, també ho són les conseqüències. El poble treballador, davant l'encariment del cost de la vida està disminuint, i disminuirà encara més, el seu consum. Disminueix, per tant, la demanda en el mercat. Quan els fabricants vegin augmentar els seus "stocks" en els seus magatzems, començaran a disminuir la producció i després les inversions. Molts treballadors -primer els eventuals, després els altres- perdran la seva feina; baixarà més el consum, més la producció, etc. Això és la recessió, que sembla que després de l'estiu començarà a fer sentir els seus efectes.

Els símptomes són clars. Amb xifres de l'Acción Social Empresarial (entitat gens "sospitosa" de subversió) el pressupost per un matrimoni amb dos fills per a alimentació era, el gener de 1974, de 246 ptes. (el gener de 1973 era de 200 ptes.). On estarem a l'octubre a al desembre?

Que els salaris no tenen res a veure amb l'inflació, està ben clar. La reivindicació salarial és l'efecte de la puja dels preus, no la causa. Si intenten bloquejar els salaris no és -com diuen- per a combatre l'inflació, sinó perquè no volen disminuir els seus beneficis. A més, cal assenyalar que els augments salarials, encara que es produixin ara, sols serveixen per a compensar la puja de preus de l'any passat.

Si bé és cert que en els dos primers mesos de l'any, en algunes empreses catalanes on hi ha hagut lluita reivindicativa s'han aconseguit augments de sou que van del 14 al 23 per cent, també és cert que aquests percentatges amb prou feines cobreixen el increment del cost de la vida, ara. I per a la resta del 1974?? I no oblidem que, així i tot, aquestes lluites han costat uns 350 acomiadaments!!

No és sino la feblesa del capitalisme espanyol i, amb ella, la del franquisme, la que els porta a mesures extremes per a mantenir el seu poder: repressió, acomiadaments, ex-

(passa a la pàg. 8)

Malgrat la dura repressió policíaca que té lloc actualment, el moviment obrer i popular de Barcelona ha donat testimoni, aquest Primer de Maig de 1974, de la seva combativitat. A l'hora de fer un balanç de les accions realitzades, però, constatem que aquestes no s'han adequat plenament a les àmplies possibilitats de mobilització que la situació actual, de profunda crisi política i social, ofereix. Han mancat, en aquest sentit, les iniciatives unitàries que fessin possible la convergència de l'acció dels més amples sectors obrers i populars. L'Assemblea de Catalunya i el moviment de Comissions Obreres hauran d'extreure, a l'hora del balanç, les conclusions correctes. A elles pertoca, en el moment actual, el paper principal d'organització de les accions de mobilització general. Al mateix temps, creiem que una més estreta coordinació entre les organitzacions polítiques de la classe obrera, sobre la base d'acords concrets d'unitat d'acció, és avui una qüestió urgent.

PRIMER DE MAIG A BARCELONA

El dia 30 es produïren manifestacions al carrer Escorial (20 h., 500-700 persones) al Passeig Maragall (20 h., 700 persones) al carrer Galileu (13,30 h., 300 persones), a Travessera de Gràcia (20 h., 150 persones). Aquest mateix dia es pro-

duïren moviments de boicot als mercats, com a protesta per la carestia de la vida, a la Guineueta i a Trinitat Vella. Un grup d'uns 300 treballadors del metall acudí a la CNS a entregar una carta amb signatures (unes 5.000) recolzant la plataforma reivindicativa del ram. Posteriorment celebraren una assemblea a la catedral. A Sant Andreu hi hagué una concentració d'uns centenars de persones del barri davant l'ajuntament, on entregaren una carta sobre diversos problemes ciutadans. Es produïren aturs a diverses empreses del ram de la construcció, a Badalona, i també a Siemens.

El dia 1 de Maig, responent a una convocatòria unitària de CCOO i del secretariat de l'Assemblea de Catalunya, unes 6.000 persones es concentraren a la Rambla, a l'alçada de l'Arc del Teatre. La policia disparà per a disoldre la manifestació. No hi hagué ferits, però si algunes detencions. A Torre Baró, en canvi, la policia actuà també a trets i feu varies víctimes, en un incident ampliament comentat per la premsa i davant el qual la Jefatura s'ha vist obligada a donar una versió falsa. S'efectuaren, durant el dia, incontables excursions de grups de treballadors i de militants de les empreses i els barris. A Les Planes, es concentraren unes 3.000 persones, que celebraren diverses assemblees.

(ve de la

plotació a través de l'encariment de la vida.

pàg. 7)

Es per això, justament, que la lluita dels obrers per frenar l'augment del cost de la vida és justa, necessària i urgent per tal de:

- Mantenir les condicions de vida que hem aconseguit
- Parar els peus a l'oligarquia
- Forçar el govern-inflació a dimitir
- Assenyalar que sols en un règim de llibertats tindrem una garantia contra l'explo-
- ció descarada a que avui es-
- tem sotmesos.

PORTUGAL

LA DICTADURA, LIQUIDADA !

Saludem, des d'aquestes pàgines - encara clandestines - de MARXA, al poble germà de Portugal, en aquesta hora històrica en que recupera les llibertats tant de temps segrestades per una dictadura criminal.

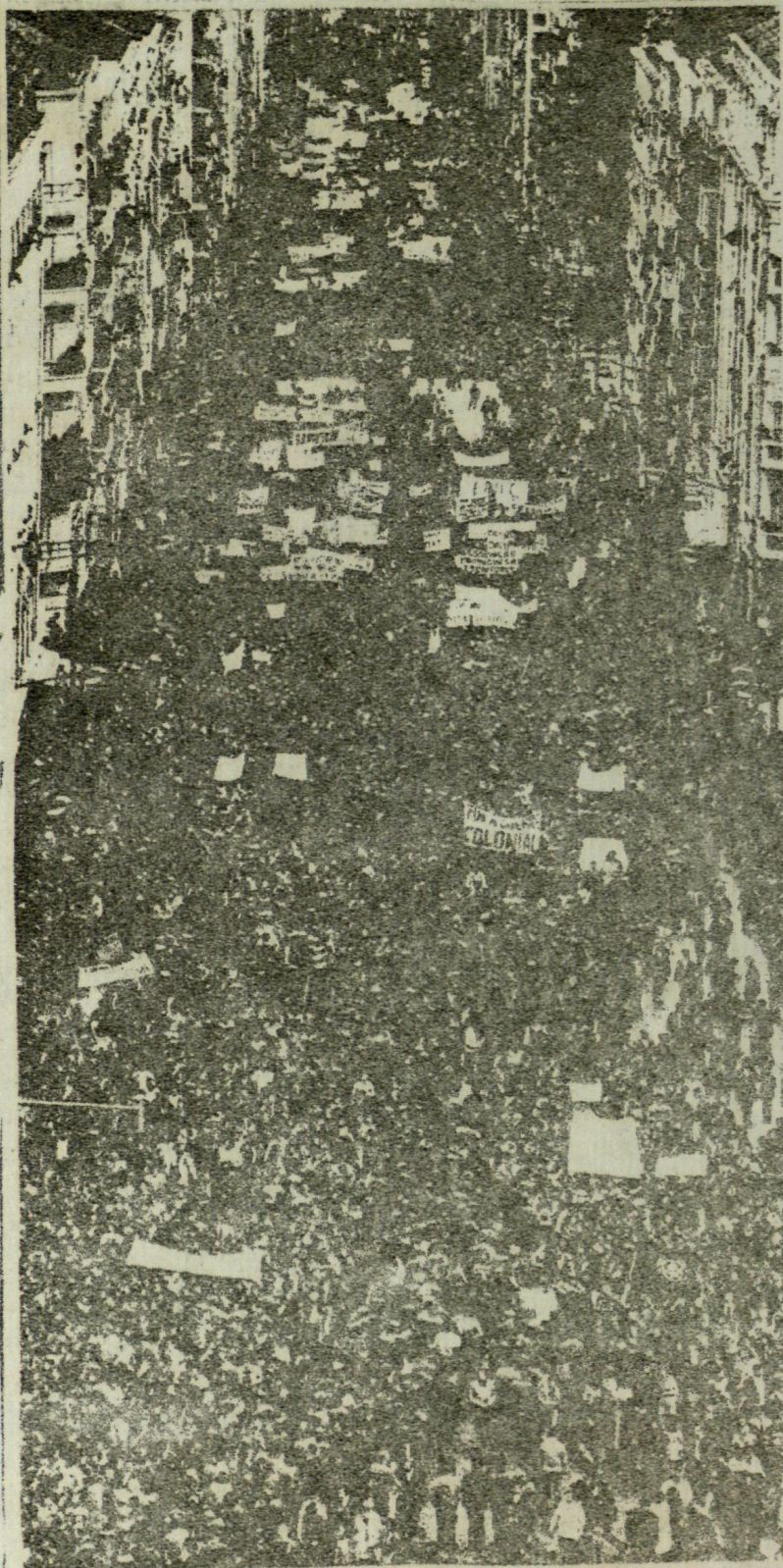
Els fets de Portugal són, per a tots els pobles de la Península, un gran motiu d'alegria i d'esperança. Són, per contra, una amenaça contundent pels homes del franquisme i del continuisme, que s'aferren a les deixalles de la dictadura franquista, en un intent desesperat per a sobreviure i continuar exercint el seu poder sanguinari.

A nosaltres ens arribarà també l'hora de la llibertat. Per a fer-la més pròxima, no hi ha altre camí que el de la unitat i el de la lluita.

Que la caiguda de la dictadura salazarista sigui el preludi a la ràpida liquidació del franquisme!

A PROPÒSIT DELS FETS DE PORTUGAL
VOLEM EXPRESSAR UN DESIG QUE,
ESTEM SEGURS, COMPARTEIXEN ELS
NOSTRES LECTORS :

¡FRANCO Y ARIAS, A MADEIRA !

Primer de Maig a Lisboa: 700.000 persones al carrer celebrant, en un clima d'alegria inexpressable, el recobrament de les llibertats. El poble portuguès -deien els savis comentaristes de la premsa burgesa internacional - és el més apàtic i despolititzat del món... També al nostre país es parla molt de la "despolitització de les masses"...

esperances i problemes de portugal

El dilluns 18 de març, un comunicat oficial del govern portuguès anunciava que 33 oficials havien estat detinguts, després de l'airecament fallit d'una guarnició d'infanteria a Caldas da Rainha, a 90 km al nord de Lisboa.

Pocs dies després, el diari Republica de Lisboa, desafiant la censura escrivia:

"Els homes del nord, que vingueren el darrer final de setmana a Lisboa, somiant amb la victòria, han acabat retirant-se. L'adversari de la capital, més ben organitzat i equipat (i sobretot més ben informat de la seva estratègia) ha fet avortar les intencions dels homes del nord, però aquests darrers, repetint allò que digué un comandant astuciós, poden afirmar: "hem perdut una batalla, però no hem perdut la guerra".

Es tractava, en realitat, del comentari d'un partit de futbol entre el Lisboa i el Porto. Però els lectors no es cridaren a engany, i les previsions del comentaris ta esportiu han resultat certes, al cap d'un mes....

La situació crítica en que es trobava Portugal i que ha dut al desenllaç actual era el resultat de la política d'un reduït nucli de grups financers i industrials que extreuen de les colònies uns beneficis fabulosos. Per tal de conservar aquesta situació de privilegi, no han vacil·lat en desenvolupar una política de guerra contra les justes aspiracions nacionals dels pobles d'Angola, Moçambic i Guinea-Bissau.

L'any 1973, les guerres d'Àfrica s'emportaven el 50 per cent del pressupost portuguès. Estimulaven un procés d'inflació (21 per cent d'augment del cost de la vi-

da el 1973). Portugal té, en aquests moments, un milió cinc-cents mil emigrats (que representen un terç de la seva força de treball) i cent mil joves evadits i disseminats per tot Europa per tal d'evitar d'anar a la guerra africana. Aquests són els resultats desastrosos de la política demencial de l'oligarquia portuguesa que tingué en la dictadura salazarista un instrument fidel.

Els esdeveniments actuals posen de manifest que, junt al creixent desenvolupament de les lluites populars, contra la guerra i per la democràcia, com a conseqüència d'aquestes i de la greu deterioració de la crisi, s'ha produït un canvi d'actitud dins de sectors decisius del bloc dominant i de l'aparell militar. Aquests no han vacil·lat ara a liquidar les seqüeles continuïstes de la dictadura. Aquests grups desitjaven l'acabament de les desastroses guerres colonials, i l'establiment d'un nou marc polític a la metròpoli que permetés una integració resolta de Portugal a l'economia europea. La fi de les guerres, al reduir l'emigració, augmentaria l'oferta de mà d'obra, crearia una nova dinàmica econòmica, sense per això comprometre els interessos de les grans companyies -CUF, Champalimaud Espirito Santo, BNU, etc- prou vinculades als grups financers internacionals per saber que el neocolonialisme pot significar una operació molt més rendable que la guerra permanent, en nom de la defensa de l'occident cristià.

L'explosió d'alegria popular, i el ràpid procés de conscienciació que el retorn de les llibertats ha produït a

Portugal, creen, no obstant, una situació probablement no prevista del tot pels grans capitalistes portuguesos que han avalat el cop militar. Aquests centenars de milers d'homes al carrer, que retroben una veu i la consciència d'una força immensa, són un element clau, al que s'afegeix el cansament d'uns militars que han estat instrumentalitzats cínicament durant molts anys i que han fet ara l'experiència d'un retrobament amb el poble. En el període següent al enderrocament de la dictadura, els fets semblen haver-se precipitat, en el sentit d'un eixamplament del marc de llibertats instaurades, com a conseqüència, a la vegada, de la magnitud de l'entusiasme i de la mobilització de les masses, i del radicalisme dels joves militars.

Amb la constitució d'un govern provisional d'amplia coalició, incluint socialistes i comunistes, liberals i tecnòcrates, s'obre un període molt important, caracteritzat per uns problemes greus que cal resoldre amb urgència: la liquidació de les guerres colonials sobre la base del respecte estricte al dret a l'autodeterminació dels territoris africans; la consolidació de les con

questes democràtiques; la preparació d'una consulta popular que permeti definir els futurs camins del poble portugués. La força creixent dels corrents socialistes i comunistes permeten pensar en la possibilitat de noves etapes, en un futur no massa llunyà, que vegin l'afrontament del poble contra una oligarquia que ha mantingut al salazarisme fins que no li ha estat útil, i vol jugar ara la carta democràtica i desenvolupista.

- LÓPEZ RODÓ, 'OTEAANDO EL HORIZONTE'...

Reunits en assemblea, els redactors de Nuevo Diario, de Madrid, han acusat a López Rodó, ex-ministre i actual "home fort" del diari, d'haver prohibit la publicació d'uns articles dels enviats especials a Portugal. Aquests articles, segons López Rodó, eren "un atac directe contra el règim espanyol..."

Es comprensible l'actitud de don Laureano. Íntim de Marcelo Caetano, López Rodó escrivia, en el pròleg del llibre "Escritos Políticos" del seu enderrocat col·lega:

"Un buen político se prueba a sí mismo, ante todo por la capacidad de adelantarse a los acontecimientos. Desde los puestos de dirección del Estado es preciso otear constantemente el horizonte para captar el sentido de esas "corrientes profundas" de la Historia".

Si Caetano no ha mostrat ser un bon polític, en l'acceptació laureanista, tampoc López Rodó ha donat grans mostres de clari vidència. Dies abans del canvi de règim a Portugal, deia a qui volia escoltar-lo que qualsevol intent de cop d'estat a Portugal no passaria de ser "un sainete protagonizado por tres o cuatro chalados".

Recomanem a don Laureano que "otee el horizonte" del nostre país amb més atenció que la que ha mostrat en el cas dels horitzons portuguesos.